

AZ ÉLET KENYERE

Az emlékeztető Lélek

„A Pártfogó pedig, a Szentlélek, akit az én nevemben küld az Atya, ő tanít majd meg titeket mindenre, és eszetekbe juttat mindent, amit én mondtam nektek.” (Jn 14,26)

Egy nyelvet másképpen tanít a nyelvtanár és másképp az édesanya. A nyelvtanár a diák elméjéhez fordul, az édesanya a gyermek szívébe ülteti bele az anyanyelv szókincsét, nyelvtani, szóképzési szabályait. Azért is lesz anyanyelvünkre vonatkozó tudásunk mélyebb, leleményesebb, élőbb minden ésszel tanult és szabályokba rögzített nyelvismeretnél.

A Szentlélek úgy tanít, mint az édesanyánk. Életünket értelmezi a tanításával s viszont. Ezért lesz eleven igazságunk, amit tőle tanulunk. Beteljesül a próféta jövendölés, hogy Isten nem kőtáblákba vési az Újszöv-

ség törvényét, hanem a szívünk tábláiba.

„Emlékezetetekbe idézi mindazt, amit mondtam nektek.” A Lélek nagyszerű tanító, de nem hoz új kinyilatkoztatást. Annak teljességét Jézus hirdette meg. A Lélek emlékeztetünkbe idézi, amit Jézus meghirdetett. Szent Páltól tudjuk, hogy ez kritérium is: „Senki, aki Isten Lelke által szól, nem mondja: »Átkozott legyen Jézus.« De azt sem mondhatja senki: »Jézus az Úr«, csakis a Szentlélek által.” (1Kor 12,3)

Az emlékezés megint kétféle lehet. Némelykor úgy emlékezünk valamire, hogy minél világosabban kirajzolódik előttünk, annál tisztábban érzékeljük a távolságot, amely közénk nyílt, s amelyet egyre növel köztünk az idő múlása. Látjuk emlékeztetünkben egy ember arcát, fölcsendül bennünk a hangja, de az ember, a valaha ki-

mondott szó nem azt jelenti számunkra, amit annak idején.

Az emlékezés másik fajtája viszont eleven közelbe hozza azt, ami valaha volt. Áthidalja az idő szakadékát, és úgy állít elénk rég-volt eseményeket, mint amelyek ma is meghatározzák lépéseinket, fontosabbak, élőbbek a közelmúlt találkozásainál, épp most elhangzó, de örökre elröppenő szavaknál.

Az ilyenfajta emlékezés nem a körvonalak pontos fölidézésével bíbelődik, nem a részletekhez hú, hanem az egészhez, s annak is a jelentését emeli ki mind világosabban. Ezért nem szegényül az idők során, hanem gazdagodik. Így emlékeztet a Lélek Jézusra.

JELENYTS ISTVÁN

A szerző Betű és Lélek című kötetéből. Szent István Társulat, Budapest, 2001.

„Hagyjuk, hogy elemezzen minket!”

2008 a Biblia éve. Ebből az apropóból kérdeztük Bándy Györgyöt, a pozsonyi Comenius Egyetem teológiai fakultásának ószövetséges professzorát, számára mit is jelent a Szentírás.

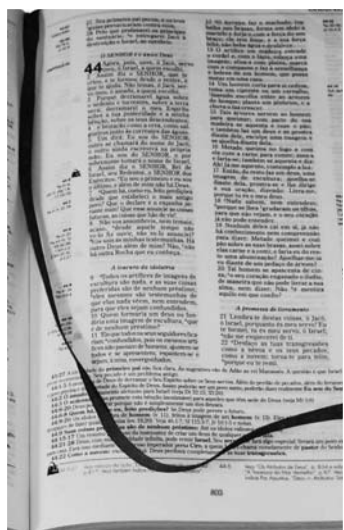
Teológuskoromban Gábris professzor, aki Pozsonyban az újszövetségi tantárgyakat oktatta, arra biztatott, hogy ne féljünk a Bibliánkban egyes szövegrészeket aláhúzni, esetleg az oldal szélére rövid jegyzeteket írni. „Minél több Bibliát »elhasználtok«, annál jobb” – szokta volt mondani. Én eddig vagy három Bibliát „firkáltam” össze.

Jómagam is ajánlhatom minden Biblia-olvasónak ugyanazt, amit annak idején a professzorom nekem ajánlott, hogy legyen írószék a kezünkben a Biblia olvasása közben. Az így megjelölt Bibliában az ember sokkal könnyebben megtalálja azt, amit keres.

Amikor ószövetségi bevezetést tanítottam, azt sulykoltam a hallgatóknak, hogy a bevezetés tanítása nem helyettesíti a Biblia olvasását, hanem kiegészíti. Nem nézek jó szemmel azokra a teológusokra, akik megtanulják ugyan a bibliai iratok keletkezési helyére és idejére vonatkozó elméleteket, de sok „aranymondást” nem tudnak pontosan idézni.

Lelkészi szolgálatom kezdetén úgy gondoltam, hogy a lelkesnek ugyanúgy szüksége van lelki erőnlétre, mint a sportolónak fizikaira. Kidolgoztam magamnak egy módszert – belső használatra breviáriumnak nevezem –, amely-

nek segítségével évente egyszer elolvasom a Szentírást. Évek hosszú sora alatt bizonyára csak „ragad rá” valami az emberre! Tapasztalatból mondhatom, hogy a prédikációk írásánál ez az „édzetségi állapot” nagyon sokat segített. Konkordancia nélkül is beugranak a párhuzamos helyek, és kisebb a veszélye annak, hogy egy alapigét a Biblia szellemével ellentétesen értelmezzem az igehirdető.

Az elmúlt tizenkilenc évben nemcsak hívó emberként és nem is csak lelkesként foglalkoztam a Bibliával, hanem fordítóként is. Abban a megtiszteltetésben volt részem, hogy elnöke lehettem a szlovák ökumenikus fordítóbizottság ószövetségi csoportjának. Ha úgy tetszik, a szlovák ökumenikus Biblia ószövetségi része magyar ember vezetésével készült.

Talán nem kell hangsúlyoznom, hogy ez rengeteg munkával járt. Hála Istennek, tavaly decemberben ünnepélyesen átadhattuk az ökumenikus Bibliát a katolikus püspöki kar és az ökumenikus tanács képviselőinek. Hálás vagyok a jó Istennek, hogy részt vehettem ebben a munkában. A fordítás közben az ember felfedezhet a szövegben olyan részleteket is, amelyek egyébként elkerülnék a figyelmét.

Úgy gondolom, hogy mindazoknak, akik a Bibliával a munkájukból adódóan foglalkoznak (lelkészek, teológiai oktatók s a többi), szükséges, hogy a Bibliát ne csak „profiként” olvassák (predikáció készítésekor, exegetikai előadások kidolgozásánál), hanem úgy is, mint „egyszerű halandók”, Isten népének tagjai. Ilyenkor nem nekünk kell elemeznünk a Bibliát, hanem hagyni kell, hogy a Biblia „elemezzon” minket.

Nem szeretnék végezetül kettelteljes vagy cukormázizú személyes vallomást tenni a Bibliáról. Tárgyszerűen csak ennyit: számomra a Biblia mindennapi lelki táplálék. Azért tartom Isten igéjének, mert nem lehet megenni, ellentétben annyi minden más-sal. Azért is tartom Isten igéjének, mert olyan igazságok vannak benne, amelyek emberi agyból nem pattanhatnak ki. Azért is tartom Isten igéjének, mert mint fordító bizonyos szövegekben olyan kompozíciós struktúrákat fedeztem fel, amelyek más irodalmi művekben nincsenek.

Sz. P.

Hitvalló presbiterek Holzhausenben

Hatodik alkalommal ülésezett a nyugat-európai magyar presbiteri konferencia

Nehéz nekünk, presbitereknek szavakba öntenünk azt a nagyszerű érzést, amelyet a hittestvéreinkkel való találkozás jelent évről évre. Immár hatodik alkalommal gyűlt össze Nyugat-Európa különböző tájairól a diaszpórában élő magyar protestáns lelkipásztorok, gondnokok, felügyelők, presbiterek kis csapata a németországi Holzhausenben március 14–16. között. Összejövetelünk fő célja az volt, hogy tovább mélyítsük keresztény hitünket, vallási ismereteinket, és még szorosabbra fűzzük barátságunkat régebbi konferenciázo társainkkal és az újakkal egyaránt.

A résztvevők idén is Ausztriából, Angliából, Belgiumból, Hollandiából, Svájcban, Svédországból, valamint Németország több gyülekezetéből érkeztek. Az ez évi témát hitvallásaink adták. Ennek keretében három nagyszerű előadást hallgathattunk meg a szombat nap folyamán, a bevezető péntek esti ismerkedés, bemutatkozás és esti áhítat után.

Éneklés közben

Az első előadást Varga Pál, a Nyugat-európai Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetségének társelnöke, az ulmi magyar protestáns gyülekezet lelkipásztora tartotta *Az Apostoli hitvallás mint a kereszténység közös hitvallása* címmel. Roppant érdekes volt hallani az ősi keresztény iratokról, kezdve az ősi római Credótól az Apostoli hitvalláson keresztül a Niceai-konstantinápolyi hitvallásig.

Második előadóként id. Joób Olivér zürichi nyugalmazott lelkipásztort hallgathattunk meg *Az evangélikus egyház hitvallásai – Luther katekizmusai* témában. Szó esett többek között Luther Kis és Nagy katejéről, a Melancthon által megszövegezett *Ágostai hitvallásról*, Luther Schmalkaldeni cikkeiről, valamint a lutheranizmuson belüli hitviták elsímítása céljából készült *Formula Concordiae*-ről.

A harmadik és befejező előadás

megkoronázta napunkat: *A református egyház hitvallásai – a Heidelbergi káté és a II. helvét hitvallás* címmel Juhász Tamás, a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet professzora tartott nagyszerű referátumot.

Rövid szünet után lehetőségünk nyílt az előadásokon hallottak megvitatására. Immár nyoma sem volt az első években tapasztalható visszafogottságnak, tapogatózásnak. A plénumbeszélgetés keretében Juhász professzor kifejezte örömét, hogy részese lehetett ennek a nagyon értékes és sikeres konferenciának, valamint hangot adott abbéli reményének, hogy a jövőben egyre szorosabb és szélesebb együttműködésre számíthatunk majd az otthoni (Kárpát-medencei) egyházaink és az Európában szétszóródott magyar protestáns gyülekezeteink között.

Feltétlenül megemlíteném a szombat esti sikeres és felemelő zenés-verses ünnepi műsor – Csákváry Dániel lelkipásztor szervezésében –, amellyel nemzeti ün-

nepünket, március tizenötödikét ünnepeltük meg. Az ünnepség keretében számos lelkész, presbiter és az ifjúsági konferencia időközben megérkezett egyik résztvevője mondott az alkalomhoz illő verset. *(Az ugyanitt megrendezett ifjúsági konferenciáról lapunk 3. oldalán olvasható beszámoló. – A szerk.)*

Vasárnap reggel zajlott az egész rendezvény értékelése, és egyúttal megszületett a jövő évi konferencia lehetséges témája is: *A liturgia – istentiszteleti szertartás gyülekezeteinkben*. A presbiteri konferencia méltó befejezéseket együtt ünnepeltük a virágvasárnapi istentiszteletet, amelyen Szabó Emőke és Varga Pál lelkipásztorok szolgáltak. Az istentisztelet keretében sok szép közös énekünket énekeltük, valamint az úrvacsora kiosztására is sor került a meghitt együttléttel záróakkordjaként.

SPÁDA JÁNOS

Gyakran fordulnak elő olyan helyzetek az életünkben, amikor azt hisszük, ha látunk, akkor minket is látnak – pedig ez koránt sincs mindig így. Fabiny Tamás, a Magyarországi Evangélikus Egyház Északi Egyházkerületének püspöke azt hangsúlyozza: olyan kapcsolatokat kell teremtenünk, amelyekben mindkét szempont egyszerre érvényesül.

– Püspök úr a napokban interjút adott a Magyar Távirati Irodának. Elmondaná, mi volt ennek az apropója?

– A Magyarországi Evangélikus Egyház három püspökének – a felügyeletük alatt álló kerület vezetésén túl – különböző, nem speciálisan az egyházkerületet, hanem az egész egyházat érintő feladatkörök is vannak. Én például a külkapcsolatokért és médiáért felelős püspök vagyok, emellett idén én felügyelem az Evangélikus Hittudományi Egyetemet is. Fontosnak tartom, hogy az egyház a „belső nyilvánosság” mellett az úgynevezett „külső nyilvánosságban” is helyet kapjon. Ez azt jelenti, hogy jól tudnunk kihasználni a média adta lehetőségeinket. Az előbb említett feladatkörök – külkapcsolatok és média – szerencsésen találkoztak ennek az MTI-nek adott interjúnak az esetében.

– Amennyiben?

– Amennyiben lehetőségem nyílt szélesebb közönségnek arról beszélni, ami a Magyarországi Evangélikus Egyház életében mindig is nagyon fontos szerepet játszott: külkapcsolataink ápolása. Kis egyház mi voltunkból kifolyólag szinte létfontosságú, hogy számon tartsanak minket a határokon túl is. Ez még a sokat vitatott negyven évben is fontos szempont volt.

– Hogyan jellemezne ezeket a kapcsolatokat?

– Először is fontosnak tartom megjegyezni, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház több átfogó nemzetközi szervezet része, ezek közé tartozik az Egyházak Világtanácsa és a Lutheránus Világszövetség. Nagy horderejű kérdés, hogy ezekben megálljuk-e a helyünket, és hogy miként hallatjuk bennük a hangunkat.

Másodsorban fontosak az úgynevezett bilaterális kapcsolatok – a bajor–magyar partneri viszonyra gondolok –, de itt kell megemlítenem az ausztriai és a szlovákiai egyházzal való kapcsolatunkat is. Mindkét ország evangélikussága arányaiban, de konkrét számadatait tekintve is rokon a miénkkel, tehát sok a közös vonás. Az osztrákok esetében a szekularizációra adott bátor válasz az, amelyet – olykor fenntartásokkal talán, de – elismeréssel fogadunk, és példátértékűnek tartunk.

A szlovák–magyar viszonyról már ellentmondásosabban lehet csak szólni. Püspöki székfoglalómban is hangsúlyoztam a két ország történelmi megbékélésének jelentőségét, ami azt jelenti, hogy bizony nekünk is

ÚTI-TÁRSALGÓ

Látni és látszani

Interjú Fabiny Tamás külkapcsolatokért felelős püspökkel

van miért bocsánatot kérnünk a történelemben ellenük elkövetett bűnök miatt, ugyanakkor mi is elvárjuk tőlük, hogy a szlovákiai magyarokat nemzetiségükben, hitükben, emberségükben megbecsüljék. Ennek jegyében azt szeretnénk, hogy magyar gyülekezetekben magyar lelkészek szolgáljanak, illetve hogy a szlovák egyházon belül is működjön egy olyan magyar lelkigondozói szolgálat, amilyenre – fordított szereposztásban – a mi egyházunkban hosszú évek óta van már példa. Mindazonáltal úgy érzem, hogy egyházi vonalon jelentős előrelépés történt az utóbbi időben, mely talán példája lehetne a politikai megbékélésnek is.

Az előbb elmondottak azonban átvezetnek a harmadik szempontoz, melyet legalább ennyire jelentős feladatnak, mindamelllett szívügyemnek is érzek: a magyar–magyar kapcsolatok kérdéséhez.

– Milyen tapasztalatai vannak ezzel kapcsolatban?

– Hadd mondjam el először is, miért érzem szívélyemnek a határon túl élő magyarok sorsát. Felvidéki és erdélyi rokonaim egyaránt vannak. Gyermeckoromban gyakran jártunk ezeken a vidékeken rokonlátogatásban. Később hátizsákos turistaként is szívesen mentem Erdélybe, a Felvidékre, de Kárpátjára is, rendszerint ajándék Bibliákkal a „társolyomban”. Majd következett a Duna Televízióval eltöltött bő évtized, amikor rengeteget forgattunk határon túl is. Ezek a látogatások is mindig nagy lelki tölteteket adtak.

Aztán, hogy a Kárpát-medencén kívüli élményeimről is szólnak, meg kell említenem, amikor a '80-as évek közepén az Egyesült Államokban töltöttem el egy ösztöndíjas évet. Itt Brachna Gábor, az akkori amerikai fősperes meghívására több ízben is szolgáltam mindkét clevelandi gyülekezetben. Nagy élmény volt egyébként a magyarországi rendszerváltás előszelét Amerikában megérezni, találkozhattam többek között Pongrátsz Gergellyel, Tollas Tiborral és Faludy Györggyel is.

Lehetetlen volna felsorolni, hogy a püspökségem előtti időkből milyen személyes élmények fűznek különböző, külföldön működő magyar, elsősorban egyházi körökhöz, de mind igen meghatározó részét képezik eddigi életutamnak.

– Szlovákiáról már esett szó. De mi a helyzet a magyar–magyar kapcsolatokkal másutt?

– Mielőtt részletekbe menően foglalkoz-

nék az egyes országok helyzetével, meg kell említenem, hogy a reformátorok előtérbe helyezték az anyanyelven való prédikálást. Nekünk mint a reformáció egyházának nem szabad figyelmen kívül hagyunk ezt a fontos szempontot. Értem ezen természetesen azt is, hogy az anyaországon belül is igyekszünk támogatni a kisebbségek azon igényét, hogy anyanyelvükön hallgathassanak igehirdetést.

Svéd liturgikus öltözetek 2004-ből – Gáncs Péter püspök jobbján Fabiny Tamás (balra)

Lássuk először is Erdélyt. Többekkel együtt határozott álláspontom, hogy egyházunióra lenne szükség. Ez azt jelentené, hogy az erdélyi kerület továbbra is önálló egyháztest lenne saját kolozsvári püspökséggel, de ez valamiképpen része lenne egy összmagyar egyházszervezet struktúrájának. Románia esetében már csak azért sem okozhatna ez diplomáciai bonyodalmakat, mert az ortodoxiában ma is általános gyakorlat, hogy egy egyház illetékessége átnyúlik az államhatárokon.

Itt jegyezném meg azt az öröndetes fejleményt, hogy az *Evangélikus Élet* a maga részéről „de facto” már megvalósította az uniót, amennyiben *Égtájékoztató* című rovatában rotációban ad teret a három anyaországi, valamint az erdélyi püspök írásainak. A „de jure” kérdésében persze még sok a bizonytalanság, de ma, amikor az Európai Unión belül gyakorlatilag megszűntek a határok, ezt egyáltalán nem lenne lehetetlen megoldani. Az egyházunió előnye lenne például, hogy megoldódna az erdélyi lelkészképzés ügye, hiszen jelenleg a kolozsvári közös protestáns fakultáson képzik a magyar evangélikus lelkészeket, idővel azonban a magyarországi hittudományi egyetemről kerülhetnének ki az erdélyi lelkészek is. De tanulni nemcsak ők jöhetnek

nek hozzánk; mi is tanulhatnánk tőlük – például szép, gazdag liturgiájuk terén.

A Vajdasággal kapcsolatban sajnos szomorúak a tapasztalataim, több látogatás után úgy érzem, most „az ő térfelükön van a labda”. Mindazonáltal mi szeretettel várjuk a közeledést, melyet azzal is tudtukra adtunk, hogy a Magyar Evangélikus Konferencia elnökségében fenntartunk számukra egy helyet.

– Milyen tapasztalatai vannak a nyugat-európai és tengerentúli diáspórákkal kapcsolatban?

– Püspöki szolgálatom elmúlt két évében jártam Németországban, Norvégiában, valamint Svéd-, Finn- és Észtországban. Mindenütt azt tapasztaltam, hogy megváltozott a magyar gyülekezetek összetétele. Az emigránsokon kívül jelentős részüket alkotják a „kinti” magyaroknak a migránsok, vagyis azok, akik átmenetileg – tanulmányi szándékkal, vendégmunkásnak, bébiztosítottnak és így tovább – kerültek ki az adott országba. Ezekben az általában fiatalos lendületű, sokszor ökumenikus gyülekezetekben sokkal erősebb a magyar–magyar összhang, mint ahogyan itthon tapasztalható, hiszen jellemzően nem a Magyarországhoz tartozás, hanem az anyanyelv köti össze a gyülekezet tagjait. Minden tiszteletem azoké a szolgatársaké, akik önfeláldozó módon tartották fent a KÉMELM-et, a Külföldön Élő Magyar Evangélikus Lelkigondozók Munkaközösségét.

Kiemelném még, hogy ezeknek a magyar ajkú gyülekezeteknek hídszerük lehet a Magyarországi Evangélikus Egyház és az adott ország hivatalos egyházi szervezetei között. Ez sem volt mindig így! Nyugati magyar lelkészek joggal tették szavá, hogy őket nem hívták meg számos fontos tanácskozássra.

A tengerentúlról püspöki minőségemben egyelőre nincs személyes élményem, de nagy érdeklődéssel nézek őszi amerikai utam elé.

– Érezhető-e valamiféle változás, amióta 2006 őszén zászlót bontott a Magyar Evangélikus Konferencia?

– A Maek remény, egyelőre még inkább csak keret. Ezt a keretet kell most tartalommal megtölteni, ennek lehetőségeit keressük még mi is. Az *Újitaárs* című folyóirat is ehhez a reményünkhöz kapcsolódik.

– Hogy érzi, miben kellene még fejlődnie nekünk, anyaországiaknak?

– A konkrét feladatok megoldásában érzem a legnagyobb hiányosságokat. A távolság ellenére, minden egyházi alkalmunkon természetesen kellene lennie, hogy jelen vannak a határon túli résztvevők is, legyen az papné-konferencia, lelkész találkozó vagy akár ifjúsági tábor. Ahogyan *Csoóri Sándor* költő szavai szépen kifejezik: „Látnunk kell egymást, hogy láthatók legyünk, hallanunk egymást, hogy hallhatók legyünk.”

SZÜCS PETRA

A 2004. decemberi népszavazás után a határ két oldalán sokak szíve telt meg szomorúsággal, netán haraggal is. Talán a mindennapok gondjai, bajai, örömei el is homályosítják kicsit, amit akkor sokkal élesebben láttunk. Egyre aktuálisabb azonban számunkba vennünk: magunk mit tehetünk azért, hogy a határon kívül rekedt testvéreinkkel szeretetben, lélekben egyek legyünk, és sajátos ajándékainkkal kölcsönösen gazdagíthassuk egymást.

Kőbányai evangélikusként nincs szükség komolyabb fejtöresre, ha valaki lehetőséget kíván keresni ahhoz, hogy tegyen valamit az erdélyi magyar testvéreinkkel való kapcsolat szorosabbá fűzésére. A dél-erdélyi Oltszakadát – ahol a lakosság aránya évszázadok óta változatlan – szórványmagarságának evangélikus gyülekezetével tizenhét éve létesítettünk kapcsolatot, ideje tehát, hogy nagykorúvá váljon kötelékünk is.

Az 1989-ben történt változások után számos magyar gyülekezet ér-

„EGYMÁS TERHÉT HORDOZZÁTOK...”

Nagykorú lett az Oltszakadát és Kőbánya közötti testvér-gyülekezeti kapcsolat

deklódése és felelősségérzete támadt fel Erdély iránt, és számos kapcsolatfelvétel történt. Ebben az időben talált egymásra a két lelkész, Fabiny Tamás és Kajcsa László, rajtuk keresztül pedig Budapest-Kőbánya és Oltszakadát evangélikus gyülekezete is. Kezdetben gyakran kalandos, akár kissé kockázatosnak is nevezhető utazások során erősödött a kapcsolat. Fabiny Tamás és *Wiszkidenszky András* gyakran személyes expedícióval építette a hidakat.

Lehetőség szerint igyekszünk az oltszakadátiakat anyagilag támogatni, de ugyanekkora figyelmet szentelünk a kapcsolatépítésnek is.

Számos kőbányai család számára jelentett életre szóló élményt a finnekkel közös oltszakadati kirándulás, amikor a hívek a korábbi beszá-

molók után immár szemtől szembe találták magukat a távoli szórványmagyar közösség életének valóságával. A Szakadaton őrzött színes néphagyományok egyébként csaknem ugyanúgy jelen vannak, mint ahogy *Vámszer Géza* 1940-ben megjelent néprajzi tanulmányában (*Egy Szeben megyei magyar szórvány*) olvashatjuk.

A gyülekezet fiatal orgonistája, *Konrad Lajos* többször is megfordult a főtí kántorképzőben. Örömlőnkre szolgált, amikor tíz évvel később a szakadati alsó tagozatos gyerekek magyar tanítója lett.

Mivel korábban a kapcsolat talán legfontosabb láncszeme a két lelkész szoros barátsága volt, és Kajcsa László Oltszakadatról Hosszúfaluba távozott, Fabiny Tamás pedig teológiai tanár, ké-

sőbb az Északi Egyházkerület püspöke lett, a testvér-gyülekezeti kapcsolat ébren tartásához új lendületre volt szükség.

Évek teltek el találkozások nélkül, de *Bolla Árpád* és *Wiszkidenszky András* igyekeztek életben tartani a kapcsolatot. Aztán 2001 őszén új lelkészünkkel, *Smidéliusz Anrással* új útra indultunk, ami a régi kapcsolat feléledését is magával hozta. *Orbán László* lelkész és felesége, *Bak Márta* ugyan-csak nagy szeretettel fogadtak, és a velük való barátság újabb találkozásokat szült, még az oltszakadati presbitérium is meglátogatott minket. (Miután szinte mindannyian gazdálkodó, állattartó emberek, nehezen vállalkoznak ilyen hosszú útra.) Többben közülük először jártak Magyarországon. Lelkesítő

volt velük járni a Parlamentben vagy a visegrádi várban. Volt, aki úgy fogalmazott, hogy ezzel a kirándulással elérte élete célját.

A szakadatiak pásztorolását 2005 tavaszától *Jakab István* végzi; 2007-ben a kőbányai gyülekezet élére is új lelkész állt *Benkóczy Péter* személyében.

Szeretnénk fenntartani a személytől személyig, lélektől lélekig tartó viszonyt. Barátságunkkal, rendszeres jelenléteünkkel olyan kapcsolatra törekszünk, amely a szakadatiaknak is kedves. Idén nyáron Magyarországon a szakadati gyerekekkel közös hittantábort szeretnénk szervezni. Ha a jövő nemzedékének kapcsolata erősödik, hosszú távon sem feledjük egymást.

CSEPREMI GYULA felügyelő (Budapest-Kőbánya)

A világ jövője – globális felelősségünk

Lapunk két olyan eseményről is beszámol, melyet ez év tavaszán tartottak a németországi Holzhausenben. Az alábbiakban az európai magyar evangéliumi ifjúság március 17. és 21. között megrendezett konferenciájáról tudósítunk, amelyre Magyarországról is utazott néhány fiatal; egyikük személyes hangvételű beszámolóját közöljük.

Március közepén hat csodálatos napot tölthettem az európai magyar evangéliumi ifjúság konferenciáján a németországi Holzhausenben. Félelmeim – hogyan fogok beilleszkedni egy új társaságba, ahol senkit sem ismerek; elfogadnak-e; kiismerem-e magam a hét előadásainak témáiban – már megérkezésem előtt, a másokkal közösen megtett úton, illetve a kezdő vacsorán elillantak. Felszabadultan tudtam beszélgetni olyan emberekkel, akiket alig pár perce ismertem, semmilyen feltételt nem támasztottak velem szemben, közvetlenek és érdeklődők voltak. Induláskor védtelennek éreztem magam, s megérkezésemkor védelmet leltem.

A konferencia idejei témája ez volt: *A világ jövője – globális felelősségünk*. A bibliatanulmányok során és a négy fő előadásban e kérdés számos aspektusát ismerhettük meg, és arról is hallhattunk, hogy mit tehetünk környezetünk megőrzéséért. Én személy szerint rengeteg új információt kaptam arról, hogyan működik világunk, mekkora a mi felelősségünk, és

ezenkívül igyekezni fogok, hogy mindent megtegyek azért, hogy az utánunk jövő generációk a mostaninál tisztább, egészségesebb világba szülessenek.

Mindegyik előadónk – *Kustár Zoltán, Fazakas Sándor és Joób Márk* – előtt nehéz feladat állt: egy igencsak összetett és szerteágazó témát rövid idő alatt bemutatni úgy, hogy az a laikus számára is jól érthető legyen. Ez, azt hiszem, mindhármuknak remekül sikerült, nem kellett mélyebb előismeretek ahhoz, hogy megértsük mondanivalójukat.

Kedd délután (a változékony időben szerencsésen kifogva a napsütést) ellátogathattunk Braunfelsbe, ahol a gyönyörű német táj mellett egy kastélyt is megtekinthettünk, majd mindenki kedve szerint a belvárosban sétálgatott, kávézott.

A konferencia jó lehetőséget adott a lelki épülésre is az istentiszteletekkel, esti áhítatokkal, beszélgetésekkel, melyek az összetartozás és a szeretet élményét nyújtották. Nagy hangsúlyt fektettek a zenére is, a gazdag étkések előtti és utáni éneklések, az áhítatok énekei és a vacsora előtti kórus kielégítette az aktív zenére vágyók igényeit is. A hét témájával kapcsolatban álló esti programok pedig minden korosztálynak tanulságosak, érdekesek voltak, ki-ki megtalálhatta benne azt, ami érdekli.

Nekem mint Magyarországon élő magyarnak azonban a legnagyobb élmény mégis az volt, hogy

bepillantást nyerhettem abba, hogyan élnek más országokban, milyen külföldön magyarnak lenni. Rengeteg információt kaptam más országok helyzetéről, más emberek életéről, arról, hogy milyen problémák vannak a világban, amelyek felett csak úgy átsiklunk a mindennapokon... Pedig mennyi mindent tehet az ember azért, hogy jobbá tegye földünket, amely nem a miénk, hanem gyermekeinktől kaptuk kölcsön!

Fantasztikus volt látni, hogy a kisgyerekeknek teljesen természetes az, hogy már a kezdetektől fogva két nyelven folyékonyan tudnak beszélni, és meg tudják őrizni a magyarságukat. A konferencián mozgásszerűt emberekkel is találkoztam, és sokat tanultam abból, hogy a családi légkörben a segítségnyújtás mindenkinek természetes volt.

Nehéz kiemelni egyesével élményeket, amelyek megfogtak, mert ezen a konferencián részt venni már önmagában is élmény, és az ember csak akkor tudja, hogy milyen, ha maga is átéli. Ez a kis idő is rengeteget adott mind lélekben, mind az emberi kapcsolatok terén, és hálát adok Istennek, hogy részt vehettem ezen a találkozón, hogy része lehettem ennek a nagy családnak röpké egy hétig.

2009-ben talán még az ideinél is többet kaphat az, aki ellátogat ide, akkor lesz ugyanis az ötvenedik, jubileumi konferencia; ebből az alkalomból még több, még színebb program vár majd a résztvevőkre.

KOCSIS KRISZTINA

BEMUTATKOZIK...

A berlini protestáns magyar gyülekezet

Gyakran kiderül egy-egy szervezetről vagy közösségről, hogy papíron ugyan létezik, gyakorlatilag azonban senki nem tud a tevékenységéről. Gyülekezetünk esetében fordított a helyzet. Hivatalosan sehová nem vagyunk bejegyezve, egyik történelmi egyházhoz sem, a gyakorlatban viszont élő, ökumenikus beállítottságú, protestáns közösség vagyunk, magyar evangélikus liturgiával, evangélikus lelkésszel, zömében katolikus, református és elenyésző számú evangélikus, illetve más felekezeti hívővel. Tagjaink között megtalálhatók az úgynevezett '56-os magyarok; vannak köztünk olyanok, akik munkájuk vagy családi köteleik miatt kerültek Berlinbe, egyre nagyobb számban vannak jelen az ösztöndíjjal kint tanuló egyetemisták, illetve azok a német anyanyelvűek is, akik valami módon kötődnek hazánkhoz.

Minden hónap második szombatján, délután négy órakor találkoznak annak a nyugat-berlini templomnak a kápolnájában, ahol a mártír evangélikus teológus, *Diétrich Bonhoeffert* is megkeresztelték. Az istentiszteletek után mindig alkalmat teremtünk kávé, tea és némi harapnivaló melletti beszélgetésre. Közösségépítő programjainkhoz tartoznak – többek között – a meghitt hangulatú ad-

venti együttlétek és a gyülekezeti kirándulások is.

Magyar nyelvű protestáns istentiszteletek a német fővárosban 1996 decembere óta vannak. Az első istentiszteleteket a *Nyugat-európai Magyar Nyelvű Református Lelkigondozó Szolgálat* mindig más városból érkező lelkészei tartották havonta egyszer. A berlini szolgálatért azonban nemcsak őket illeti köszönet, hanem a protestáns elkötelezettségű és ökumenikus beállítottságú, de világi szervezésű *Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem* berlini tagjait is. Ők voltak a gyülekezet alapítói, akik nem kis feladatot vállaltak és vállalnak ma is a közösségi élet szervezésében, az anyagi és az egyéb terhek viselésében.

1997 óta Berlinben élő vagy Hannover és Berlin között ingázó lelkészek végezték a szolgálatokat, két évig baptista, két évig evangélikus, két évig református és immár öt éve ismét evangélikus konfesszió szerint. Hogyan tovább? Erre a kérdésre még keresztesük a választ, mert ösztől e sorok írója – a jelenlegi lelkész – családjával együtt Magyarországra készül.

A protestáns egyházakra gyakran használjuk az „alulról szerveződő” kifejezést. Ha ezt tovább lehetne fokozni, akkor azt mondhatnánk, hogy ránk ez talán kétszeresen is igaz. Külföldi magyar

gyülekezetként még a magyarországi, sem a német egyházaktól nem kapunk anyagi támogatást, gyülekezeti tagjaink adományai-ból fizetjük a havonta egy délutánra kibérelt evangélikus Grunewaldkirche kápolnáját, illetve az időközönként meghívott lelkészek úti- és szállásköltségét. Az itt szolgáló lelkészek munkájukat mindig önként, anyagi javadalmas nélkül végezték.

Az utóbbi időben a berlini német evangélikus egyház a „jövőről” rendezett konferenciáktól, az úgynevezett *Zukunftskonferenciáktól* volt hangos. Ezek a gyűléseken a – Magyarországon egyházi szinten még talán kevésbé megtapasztalható – radikális megszorító intézkedésekről, a gyülekezetek összevonásáról, a csökkenő anyagi forrásokról volt szó. Az ott felvázolt „jövő gyülekezete” sok ponton – például az önkéntes munkavégzésben, a bürokratikus apparátus leépítésében és a csökkentett infrastruktúrában – kis gyülekezetünket juttatta eszembe.

Hogy milyen lesz a jövő egyháza és gyülekezetünk jövője, nem tudjuk. De hiszem, hogy minden nehézség ellenére is rábízhatjuk magunkat a gondviselő Istenre, aki nemcsak múltunkat és jelenünket látja és formálja, hanem a jövőnket is.

HEINRICHES ESZTER

ÚTITÁRSUNK, A BIBLIA

A reménység nem csal meg

A Második thesszalonikai levél

Nem tartozik a sokat idézett újtestamentumi iratok közé ez a levél, amely szerényen húzódik meg a hasonló címzésű első árnyékában. Ott a lelkipásztor Pál igazán bensőséges hangon ír szeretett, saját alapítású gyülekezetének. Konkrét eset áll az írás mögött, és konkrét felelet is nyújt. A második levélben a hang mintha általánosabb lenne, kevésbé konkrét és határozottan keményebb. Ott a gyülekezet jó híre örvendeztet meg az apostol szívében, itt inkább a ki-tartásra való buzdítás áll az előtérben.

Kérdések merülhetnek föl a kettő összetartozásáról. Az első levél legfontosabb mondanivalója azoknak az apostoli vigasztalása, akik Pál utolsó ott-tartózkodása óta elveszítették valamely szerettüket. Mi lesz velük? – kérdezték nyugtalanul, hiszen nem várhatták meg életben az Úr hirtelen visszajövetelét, amit az apostol következetesen hirdetett nekik. A veszteség nemcsak fájdalmat és gyászt, de nagy elbizonytalanodást is okozott mind az érintetteknek, mind a gyülekezet egészének a körében. Pál vigasztalása abban csúcsosodik ki – ahogy azt később is ismételtén hirdette –, hogy akár élünk, akár halunk, mindenkor az Úréi vagyunk. Azaz életünkben, halálunkban, sőt az örökkévalóságban is.

A második levél, úgy tűnik, nem számol már az Úr közeli visszajövetelével. Ugyan nyomatékosan vallja, hogy a visszajövetel tényében nem lehet kételkedni (1,7–10), de akik azt állítják, hogy már itt az Úr napja (2,2), azok okozzák a gyülekezetben úrrá lett nyugtalanságot és elbizonytalanodást. Arra kéri ezért a gyülekezetet, hogy ne engedjék magukat becsapni (2,1), akármilyen ügyesen próbálják is ezt elhitetni velük.

A szerző két okból sem ért egyet azokkal, akik az Úr napjának azonnali eljövételét hirdetik. Az egyik *elméleti* fejtegetés: részletesen próbálja leírni, hogy az Úr megjelenésének milyen *előjelei* lesznek még. Mindenekelőtt a hitehagyást említi; ezt követi majd a „törvénytíró”, a „kárhozat fia”, ám ezek megjelenését egyelőre meggátolja egy titokzatos visszatartó erő (2,3–7).

Az írásmagyarázóknak már a második század óta gondot okozott ennek az ígerészletnek a magyarázata. Mire gondolhatott a szerző? – ez a kérdés nyitva marad. A hitehagyás vagy aposztázia minden korra jellemző lehet. A „kárhozat fiát” is nehéz azonosítani valamely személlyel vagy intézménnyel. Szerzőnk csak annyit mond, hogy munkája már titokban folyik közöttünk, s majd egy adandó pillanatban nyíltan is megjelenik (2,8). Többen gondoltak itt a *Dániel könyvének* 2. és 7. fejezetében megjelenő hatalmakra. Mások az Antikrisztust vélték fölfedezni benne, bár szövegünkben a szó maga nem szerepel.

Még több találgatásra adott okot Pál azon gondolata, hogy ezt a törvénytelséget egyelőre visszatartja valami. Már Kr. u. 200 táján a Római Birodalomban látta ezt az erőt az egyik egyházatyja, a későbbiek *Nagy Károly* Német-római Császárságában vélték fölfedezni a megtestesülését. Ismét mások szívesen kapcsolták össze a képet a *Jelenések könyvének* a „vadállatokról” szóló fejezeteivel.

A másik érvelés merőben *gyakorlati*: szerzőnk a gyülekezetben előállt állapotok aggasztják. Úgy látszik, hogy egyesek – az Úr küszöbönálló visszajövetelére hivatkozva – egyszerűen elhanyagolták a mindennapi életükkel való törődést. Szembeállítja ezért a saját szorgalmas életét – amit ő a „tőlünk átvett hagyományok” nevez – azokéval, akik rendetlenek, lusták, tétlenek (nyilván csak a várára feszülve!). Követendő példaként állítja azért magát eléjük. De ezen túlmenően azt is követeli olvasóitól, hogy tartsák távol magukat az ilyenektől, vagy ha erősebben akarjuk fordítani: foglaljanak (ellenük) állást! Logikusnak tartja tehát, hogy a – manapság szállóigévé lett – markáns fenyvegetést mondja ki: „...*ha valaki nem akar dolgozni, ne is egyék.*” (3,10b) Az Úr eljön majd, efelől nincs kétség, de az őt várók addig is kötelesek a „hagyomány szerint”, azaz „*csendben dolgozva, a maguk kenyerén*” élni (3,12).

A két levél viszonyának megértése attól függ, hogy melyik magyarázatot fogadjuk el. Mondhatjuk azt, hogy az Úr visszajöveteléről írottak *kiegészítik* egymást. Először Pál Jézus azonnali megjelenésével biztatott és vigasztalt. De távolról sem akarta a hívőket ezzel elbizonytalanítani. Időközben már belátta, hogy ez az esemény nem áll küszöbön. Ezért írt kiegészítésül az Úr eljövételének előjeleiről, amelyek titokban már folyamatban is vannak. Jó, ha ezeket fölfedezi a gyülekezet mint előjeleket.

Ha viszont egymással *ellentétben* állónak látjuk a két levél érvelését, akkor fölvetődik a már régóta hangoztatott sejtés, miszerint ezt a második levelet nem írhatta Pál apostol. Nem mondhatta ellent önmagának, hanem valószínűleg egy másod-harmadgenerációs hívő keresztény húzódik meg az apostol tekintélyt parancsoló neve mögött; valaki, aki már a gyülekezet megváltozott, új helyzetére reagál.

Akármeddig érvelést fogadjuk is el, ez mit sem von le a levél tartalmának értékéből. Szeretné ébren tartani bennünk is az Úr visszajövetelének bizonyosságát, amire mindig is szükség van. Erősíteni akarja a hívők öntudatát, ami ma is kelendő lehet. Biztosít az Úr hűségéről, aki még a gyengélkedő és botladozó keresztényektől sem vonja meg segítségét és üdvösségét. A levél a reményt sugározza, amely nélkül se a hit, se a szeretet nem élhet meg!

GÉMES ISTVÁN

KITEKINTÉS

Németország

A rajna-vesztfáliai protestánsok gyülekezeti napját május 4-én tartják Euskirchenben, Kölnből körülbelül negyven kilométerre. A helyi német gyülekezettel ünnepelve rövid német ígéhirdetéssel szolgál a helyi lelkipásztornő. A magyar nyelvű ígéhirdetés szolgálatát a felvidéki *Palcsó Attila* református lelkipásztor látja el. A nap további részében zenei, illetve közösségi programokon vehetnek részt az érdeklődők.

Kölnben június 1-jén ünnepel a magyar gyülekezet a deutzi német gyülekezettel együtt. Az istentisztelet 11 órakor kezdődik a St. Johannes-templomban (Tempelstr. 31, Köln-Deutz). A német nyelvű istentisztelet keretében *Heilinger* lelkipásztor hirdeti az ígét. *Gábrly Sándor* gyülekezeti lelkész német és magyar imádságokkal járul hozzá a liturgiához. „Kérem gyülekezetünk tagjait – írja a lelkipásztor –, vegyenek részt számosan ezen az alkalmon, hiszen ez az a gyülekezet, amely minket már ötven esztendeje befogad hajlékaiba, és erkölcsileg – néha pedig még anyagiilag is – támogat. Ez az a gyülekezet, amelyhez – ha lehet, az év végétől kezdődően – még szorosabb szálakkal óhajtunk kapcsolódni, hogy ezzel is nagyobb legyen a német tartományi egyházban képviselt súlyunk.”

BEKÜLDŐ: GLATZ JÓZSEF
– KÖLN

Wolfgang Huber, a Németországi Evangélikus Egyház (EKD) titkára a nemrégiben Berlinben adott interjújában megerősítette a „rabolkapitalizmussal” szemben megfogalmazott bírálatát. Elítélte a világszerte folyó mértéktelen kiszákmányolást. Beszél azokról a közép-, illetve nagyvállalatokról, amelyek komolyan veszik a dolgozókért vállalt szociális felelősséget, hangot adott azonban annak az aggodalmának, hogy mindez a legkevésbé sem általános.

Amerikai Egyesült Államok

Ez év februárjában az Egyesült Államok több magyar gyülekezete látta vendégül *Kajcsa Lászlót*, az erdélyi Hosszúfalu-Fűrészmező evangélikus lelkipásztorát. A lelkész megfordult az Oregon állambeli Portlandben is, ahol február 24-én az istentisztelet keretében ígéhirdetéssel szolgált. Ugyanitt részt vett a Magyar Oregoni Baráti Község összejövetelén, érdekes történetekkel gazdagítva az alkalmat.

BEKÜLDŐ: BECHT GÁBOR – PORTLAND

Együttal felhívta a figyelmet a 2009-ben Brémában megrendezendő evangélikus egyházi napokra (Kirchentag), melynek motója 1Móz 3–9 alapján így hangzik: „*Ember, hol vagy?*”

BEKÜLDŐ: MAKOVITZKY JÓZSEF
– HEIDELBERG

Mint már évek óta, idén is ökumenikus körben ünnepték a stuttgarti magyar gyülekezet asszonyai a nők világnapját. A guyanai énekek szövegét magyarra fordították, majd felkészülésként megnézték a gyülekezet tagjaival egy filmet a dél-amerikai őserdőről és Guyanáról. Tanulmányozták *Jób könyvét*, Mária és Márta történetét pedig dramatizálták.

A steini központ engedélyével idén is – mint már évek óta – adományaikat egy Kárpát-medencei szárványban élő magyar gyülekezet asszonyainak adományozták. „Jó tudunk, hogy így egymással ezer kilométeren át is kapcsolatban lehetünk. Már most kíváncsian várjuk, milyen lesz jövőre az istentisztelet Pápua Új-Guineából küldendő szövege” – írja *Gyököcsy Kinga* Stuttgartból.

Románia

A Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház legutóbbi János-Krónika-klub alkalmán a hetven évvel ezelőtt elhunyt *Páter Béla* botanikusra, az egyház egykori főgondnokára emlékeztek a résztvevők. A hagyományos helyszínen, a kolozsvári evangélikus püspökség Reményik Sándor Galériájában tartott klubbeszélgetésen *Farkas Zoltán*, az Erdélyi Múzeum Egyesület (EME) agrártudományi szakosztályának alelnöke *László Lászlónak*, a szakosztály titkárának társaságában méltatta a felvidéki származását, ám Kolozsvárhoz Trianon után is hűségese Páter Bélát.

A kolozsvári Ferenc József Tudományegyetemen – majd az utódintézményben – a növény-

morfológia és -ökológia tudományok magántanáraként Páter a gyógynövények ismertetését adta elő a gyógyszerészhallgatóknak. Ő hozta létre a Kolozsvári Agrártudományi Egyetem keretében ma is létező gyógynövény-botanikus kertet és – Európában elsőként – a gyógynövény-kísérleti állomást, amelyet 1931-ig vezetett.

A klubbeszélgetésen elhangzott: a tudásra való emlékezés jegyében 2008. június 20–22. között az EME háromnapos rendezvényt tervez, az est házigazdája, *Adorjáni Dezső Zoltán* evangélikus püspök pedig a híres botanikusról elnevezendő szakmai egyesület létrehozását szorgalmazta.

BEKÜLDŐ: SZÉP KRISZTINA
– KOLOZSVÁR

Svédország

Fabiny Tamás, a Magyarországi Evangélikus Egyház Északi Egyházkerületének püspöke március 1–5. között Svédországban tett látogatást, amelyről bővebben az *Új Kéve* című folyóirat internetes változatán olvashatunk: <http://www.keve.se/>, valamint képeket tekinthetünk meg az ez alkalommal tartott közgyűlésről és istentiszteletről a <http://www.tiglezan.com/gyules/> és a <http://www.tiglezan.com/istentisztelet/> oldalon.

BEKÜLDŐ: SPÁDA JÁNOS
– VÄXJÖ

Továbbra is arra biztatjuk – elsősorban határon túli – olvasóinkat, hogy küldjenek beszámolókat *Kitekintés* rovatunkba a gyülekezetükben történő eseményekről. Elérhetőségeinket lásd az impressumban. (*A szerk.*)

Köszönetet mondunk *Örökös Ottóné* fertőszentmiklósi olvasóknak, aki adományával támogatta az *Útitárs* folyóirat terjesztését.

Grünwald-kiállítás Karlsruhéban

Ez év március 2-ig volt látható a németországi Karlsruhéban az a nagyszabású kiállítás, amely *Matthias Grünwald* festői munkásságát járta körbe nagy alaposággal. A kiállítás – természetesen Grünwald életművére helyezve a hangsúlyt – a mester kortársaitól is mutatott be műveket, így *Albrecht Dürertől*, *Lucas Cranachtól*, az idősebb *Hans Holbeintől*, hogy csak a legfontosabbakat említsük.

Ki is volt Matthias Grünwald, és miben rejlik művészetének újdonsága? Mathis Gothart Nithart néven született 1475 körül Würz-

burgban. Életútjának első fontosabb állomása Aschaffenburg, majd 1505-ben a mainzi érsekség festője lett. Közben festék előállításával, szökökút tervezésével és malomépítéssel is foglalkozott. 1511-ben ő festette meg Dürer úgynevezett „Heller”-oltárához a szárnyakat a Majna menti Frankfurtban; ezt követte 1513-ban leg híresebb művének, az isenheimi oltárképnek az elkészítése. 1522–1525 között ismét Mainzban lett az új érsek udvari festője; innen 1526-ban elbocsátották a reformációhoz és a parasztháborúhoz való csatlakozása miatt. 1526-ban a

Saale menti Halléban telepedett le, s itt élt 1528-ban bekövetkezett haláláig.

Grünwald Krisztus-ábrázolásai emberiek, és leggyakrabban a meggyötört, megalázott, elgyengült Megváltót mutatják, tehát nem a győzedelmes, hanem a feltámadást még csak váró, szenvedő Krisztust. A mester reformációhoz való kötődését pedig mi sem mutatja jobban, mint hogy hagyatékában egy kis beszögelt ládában megtalálták *Luther* Újszövetségfordítását és huszonhét prédikációját.

MAKOVITZKY JÓZSEF

ANSELM GRÜN

Öröme születünk

Az ember boldogságra született. Ha emberi természetünket éber értelemmel szemléljük, felismerjük belső lényegünket, amely szívünk legmélyéről sóvárog a boldogság, az öröm után.

Az ember boldogságra született. Az élvezet pusztán kívánságaim kielégítése, és a halálba vezet. Az öröm viszont életre kelt.

Az ember célja a boldogság. A boldog ember egészségesebb és hosszabb életű a statisztikák szerint is.

Létezik élvezethajhászás. „Örömhajhászás” viszont nincs. Az élvezet megbetegít, az ember telhetetlenné és kielégíthetlenné válik. Az öröm betölt, nem betegít meg, egészségessé tesz. És mindig új szomjúságot ad, amit csak a benső forrás olthat.

Az élvezet csupán a felszínen marad, nem hatol be a szív mélyébe. Az öröm azonban ott rejtőzik minden ember lelke mélyén: kincs, amelyet felszínre hozhatunk.

Mi is az öröm?
Az öröm egészen egyszerű. Örömet jelent, hogy egészséges vagyok, ép a testem, mozoghatok, akár futhatok is. Örömet szerez, ha szabadon lélegezhetek. Nagy öröm, ha észreveszem az élet mindennapi meglepetéseit.

Az öröm lábujjhegyen jár. Alig vesszük észre, ha belép szívünkbe. Szívesen ott lakik, ha nem izzaszt el erőszakkal. Az öröm kisimogatja szomorú álmaink görceit. Letörli arcunkról a könnyeket. Összeköti a hétköznapijaink legszebb álmainkkal. Valóra váltja az álmokat.

Az öröm megelevenít, felfrissít úgy, ahogy egy zamatos gyümölcs enyhíti szomjunkat és éhségünket. Az öröm könnyed, mint a madarak. Ugyanúgy, ahogy a zene legyőzi a nehézkedési erőt, az öröm könnyedén szárnyal a levegőben.

Az öröm minden ember lelki képessége. A külső örömteli esemény felébreszti a bennem szunnyadó örömet. Végeredményben ez maga a boldogság. Lelkem öröme, derűje az enyém, nem veheti el tőlem senki.

Fedezd fel a szíved mélyén rejtőző örömet!
Engedd, hogy átjárja lelkedet!
Életedet ekkor már nem az elismerés és elfogadás, a siker vagy a kudarc fogja meghatározni, hanem a benned lévő, tőled el nem vehető, mélyből fakadó belső öröm.

Aki mindenütt felismeri és elfogadja az örömet, Isten közelségében él.

A szerző Minden napunk út a boldogsághoz című kötetéből. Edelényi Judit fordítása. Szent Gellért Kiadó és Nyomda, Budapest.

Magyar evangéliumi lap
Megjelenik hatszor egy évben
Kiadja a Magyar Evangélikus Konferencia (Maek)
1088 Budapest, Puskin utca 12. (telefon: +36 1/338-2302)

Felelős kiadó: Pröhle Gergely elnök
Felelős szerkesztő: Szűcs Petra
(telefon: +36 20/824-8854, e-mail: szucspetra@freemail.hu)
Megrendelés, információ: Zászkaliczky Pál (e-mail: maek@lutheran.hu)

A lap ingyenes, a nyomda- és postaköltségre adományokat kérünk és elfogadunk.
Bankszámla: Magyar Evangélikus Konferencia, Budapest, Raiffeisen Bank
Bankszámlaszám (belföldről): 12010886-00146767-00100002
(külföldről) IBAN: HU 43 1201 0886 0014 6767 0010 0002
SWIFT: UBRTHUHB